

B. C. D.

DISSERTATIO POLITICA;

De

IMPERIO PATRIMONIALI,

Quam

*Annuate ampliff. Collegio Philosoph.
in Illustri Athenaeo patrio,*

PRÆSIDE

VIRO CL.

Mag. ALGOTHO A.
SCARIN,

Histor. & Polit. Profess. Regio &
ordinario


PRO GRADU

examinandam proponit

JOHANNES A. LÖFFELUND/
ABOENSIS.

Die XIV. Junii An. MDCCXXXV.

Loco & horis consuetis.



VIRO

Amplissimo atque Celeberrimo

Dn. Mag. ALGOTHO

A. SCARIN,

Historiarum & Phil. Civilis Professo-
ri Regio,

Decano h. t. Fac. Philos. ad *AURAM*
spectabili,

MÆCENATI MAGNO.

QUOD NOMEN TUUM, MÆCENAS MAGNE,
specimini huic academico præfixum
iderim, fecit non mos & consuetudo so-
lemnis, non aucupium aliquod gloriola, sed
pietas, quam TUIS in me meritis atatem
debeo. Obversatur nunquam non animo
meo indulgentia & studium singulare TU-
UM, usque fingendi & amplificandi for-
tunas atque spes meas, donec aliquam ex
se

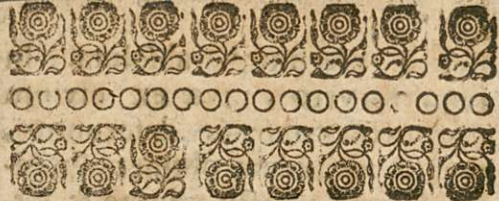
*se frugem emittere possent. Segnes debi-
tores, quum particulam debiti subinde &
per intervalla solvunt, explicant se tandem
ære alieno suo. Ego, quo magis ære TUO, Vir
ampliss. exire laboro, eo fidem meam pie-
tatemq; TUO nomini arctius obstrictam
sentio. Tu vero munusculum hoc chartace-
um, quum præstantiorem rem aliam of-
ferre sors ipsa mihi denegaverit, quâ as-
soles, serena fronte accipe, Aboënsiumq;
TUORUM progressionem morum literarum-
que, quo hætenus favore & benevolen-
tia, parili in posterum quoque Solpes &
IPSE Felix DILL prosequere! Est illud
summa votorum,*

MAGNI NOMINIS TUI.

Cultoris humillimi
J. A. ESSFUND.

CONSPECTUS.

- §. I. Modorum ad principatum perven-
endi meminit.
- §. II. Regna patrimonialia, quæ dicantur,
investigat.
- §. III. De antiquissimo imperii genere dis-
serit.
- §. IV. Quæ non - patrimonialia sint, ex-
plicat.
- §. V. De differentia regnorum monarchi-
corum & hereditariorum ceterorum a
patrimonialibus.
- §. VI. Imperium patrimoniale in lege Dei,
jure naturæ & gentium fundari asserit.
- §. VII. Quæ dissentientium hypotheses sint,
recenset.
- §. VIII. & IX. Argumenta eorum excu-
tiunt.
- §. X. Imperia patrimonialia florentissima
dari ab experientia demonstrat.

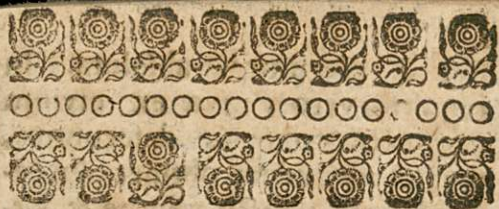


§. I.

AD constitutionem cuiuscunq; imperii, ut habeatur legitimum, requiritur omnino civium consensus. Ast hic quum non uno eodemq;ve modo ubiq;ve sese exerat, sed vel per violentiam bellicam, vel ultroneam translationem populi eliciatur, confunden-
dæ nullo modo sunt species ad scepra perveniendi, *regalia* huius generis imperii, cum aliis regni modis. Regna, quæ per armâ victricia occupantur, singularia sunt

CONSPECTUS.

- §. I. Modorum ad principatum perven-
endi meminit.
- §. II. Regna patrimonialia, quæ dicantur,
investigat.
- §. III. De antiquissimo imperii genere dis-
serit.
- §. IV. Quæ non - patrimonialia sint, ex-
plicat.
- §. V. De differentia regnorum monarchi-
corum & hereditariorum ceterorum a
patrimonialibus.
- §. VI. Imperium patrimoniale in lege Dei,
jure natura & gentium fundari asserit.
- §. VII. Quæ dissentientium hypotheses sint,
recenset.
- §. VIII. & IX. Argumenta eorum excu-
tiunt.
- §. IX. Imperia patrimonialia florentissima
dari ab experientia demonstrat.



§. I.

AD constitutionem cuiuscumque imperii, ut habeatur legitimum, requiritur omnino civium consensus. Ast hic quum non uno eodemque modo ubique sese exerat, sed vel per violentiam bellicam, vel ultroneam translationem populi eliciatur, confunden-
dæ nullo modo sunt species ad sceptrum perveniendi, *regalia* huius generis imperii, cum aliis regni modis. Regna, quæ per armâ victricia occupantur, singularia sunt
A sunt

sunt & plerumque absoluta. In imperiis vero, quæ ex civium ultroneo consensu deferuntur, duplex identidem obtinet succedendi ordo: *Electio* nempe & *Successio*. *Successio* est, quando citra novam electionem, continuatâ intra certam quandâ familiam usu & administratione imperii, ab uno in aliû devolvitur. Estq; alia in regno patrimoniali, alia in legitimo seu civili & non patrimoniali. In regno patrimoniali designatio futuri principis ex voluntate & determinatione prædecessoris prope sola pender. In imperio autem civili sive non patrimoniali, etiam ad arbitria & judicia populi, legesque fundamentales attenditur.

§. II.

REgna patrimonialia, quæ alienabilia alii appellare malunt, secundum politicorum placita & iux-

3
juxta rei indolem quoque, ea nobis sunt, quæ ab unius personæ regnantis auctoritate & arbitrio ita dependent, ut dividi pro lubitu, in quemcunque alium transferri & alienari possint: non secus ac in privata re possessiones *allodiales* suas, dominus, suo arbitrio, alienare & de iisdem disponere potest. Emergit titulus hujusmodi imperii vel in *subactis armis & victoria*, sine exceptione, populo: Vel in *dedito*, citra conditiones, hominum cœtu; quoties ad evitandum præsentissimum malum, vel intuitu commodi summi & maxime necessarii alicujus, principi se subjecerit, rempublicamque, illa sub conditione ipse acquisiverit. Dicuntur autem patrimonialia non eam ob causam, quod a parentibus sint delata, sed quod dominii quædã ratio ibi sese repræsentet. Quare *medium, heroicum, dominicum, proprietarium*

herile a politicis aliis atque aliis nuncupari solet. Suntque in tantum æqua atque iusta regna, quantum ad legem Dei & præcepta juris naturalis imperantes in iisdem sese accommodaverint.

§. III.

Contendit illustris Baro de Pufendorf democraticas respublicas esse antiquissimas ex illo fundamento: quod homines, quum in unum & civilem cœtum coire primitus sibi proposuerint, in defectu regis & legis civilis, rempublicam esse voluerint rem populi, quam communi consilio administrare mallent, quam in unius verba jurare, (a). Verum si rem penitus mente animoque illustraverimus & juxta historicos antiqua virtute & fide celebres in problemate difficilioris

ex

(a) Puf. L. VII. c. v. §. 4. G. N.
G G.

5
excussionis isto, testes atq; iudices
appellaverim⁹, non ipse nobis vir
summus, non alii invidebunt, si
veterum auctoritati, quam conje-
cturæ probabilitati istius, plus
tribuerimus. Neque enim pri-
migenia illa communis consi-
lii in unum collatione *anarchon*
sæpe solum recrudesceret, h. e.
sine ordine & principatu commu-
nio. Sed videt quisque facile et-
iam, in illa temporum barbarie
atq; violentia primorum, non
nisi paucissimis datum fuisse il-
lam adhibere circumspeditionem
& prudentiam, quam ex cultio-
rum horum temporum philoso-
phandi ratione vir illustris suppo-
nit. Verendum certe, ne in il-
la, quæ ante constitutionem im-
periorum invaluit perturbatione
hominum latissime patente, ma-
joris incommodi effugiendi caus-
sa, in minus incommodum: im-
peri-

periū primo obuium plures fami-
 liæ convenerint potius, quam, ju-
 diciū rationis seqvutæ de demo-
 craticæ formæ majori libertate
 cogitaverint. Atq; inde illud et-
 iam, ut imperii genus, qvod sub
 summa potestate physice una
 concluditur & tanqvam sub uno
 capite comprehenditur, illud ve-
 rosimilius & convenientius pro
 antiquissimo salutetur. Ne quid
 dicam de ipsa rei vitæqve civilis
 indole, qvod ad unius monentis
 præcipientisqve nutum intentum
 esse commodius sit, quam duo-
 rum vel plurium iudicio sæpe di-
 verso morem gerere. Verum
 præscindunt omnem contentio-
 nis funem, qvod ad præsens pro-
 blema, gravissima historicorum
 testimonia, qvæ ad servilis obse-
 qvii legem *Chaldaeos & Assyrios* o-
 mnium primo a *Nimrodo* institu-
 tos fuisse, atqve ultima adeo he-
 rilis

rilis imperii, ab instaurato orbe, initia ac fontes ex *Chaldaea* in *Assyriā* quaqva patet, totamqve deinceps *Asiam* dimanasse memorant (b). Consentit *Tacitus*: quum illi partes inquit, hominis in uno corde maxime vigent, ita & partes civitatis in uno rege. (c) Et *Iustinus* in principio rerum, gentium nationumque omnium imperium penes reges erat (d). Antequam respUBLICÆ aliquæ constitutæ essent, de *Græcia* universa *Cicero* quoque testatur, quod regibus illa paruerit, ut ceteros *historicos* veteris ævi, in re obvia præteream.

§. IV.

QUod vero non patrimonialia sive politica attinet, ea hodie sunt & olim fuere, quæ pro lubitu principis alienari & trans-

(b) *Conring.* not. in *Mach.* (c) *Tacitus* 1. *Annal.* (d) *Iust.* L. 1. c. 1.

8
transcribi sese. civibus invitis, nullo modo patiuntur, ut proinde quemadmodum cives in regnis patrimonialibus instar servorum, ita in hoc altero genere imperii libertate majori præditi sint censendi. Habent hæc regna etiam alias denominationes, sed illæ omnes sibi sunt similes. Perinde enim erit, si hæc regna *legitima institutio*, non patrimonialia, politica, regia vel civilia vocentur. Placet Grotio etiam usufructuarius appellacione hæc insigniri imperia, pro qua notione aliam magis commodam substitui & fidei commissorium imperii genus appellari malunt alii. Quippe regnum, intuitu regis, non est alienum, quanquam ad leges certas sit adstrictum. *Ususfructus autem est ius alienis rebus utendi & fruendi* (f). §. V.

(f) Puf. L. IV. c. II. §. N. & G.

Videntur regna monarchica
cetera coincidere cum despo-
ticis; at si indolem utriusque,
constitutionem & cetera jura re-
spexerimus, multum a se invi-
cem differunt. Habentur quidem
in monarchicis æque ac in patri-
monialibus verba imperantis pro
suprema lege. Sed non tamen in
eodem plane rigore. In patrimo-
nialibus enim regnis possidet prin-
ceps & plenum imperium & ple-
num dominium. Potest quemcun-
que voluerit imperans dominus
successorum imperii designare.
Neque primogenituræ aliquis in
isto imperio favor, quin possit
secundogenito, aut qui illum exci-
piunt filiorum alii alicui spero re-
gni conferre. Imo præteritis,
qui ex suo sanguine sunt, omni-
bus, filios adoptare & arrogare
potest extraneum quemcunque
iple

ipse tanto fastigio dignissimum judicaverit. Ab illa conditione regni longo intervallo diffidēt legitima, ceu quæ libera populi voluntate cum principe comunicata sunt, adeoque quæ occasione magis quam beneficio prioris imperantis ad illius posteritatem derivantur. Cives sub illa imperii specie, quanquam ex condito, principis sui mandata exsequantur, aliquid tamen quod suum fuerit insuper habent, quo imperio ejus, si acerbum visum fuerit, resistere valent. Verum sub imperio patrimoniali non testamenta & donationes modo locum habent, sed & facessere solent capitulationes imperii & privilegia tantum non omnia, nisi ex gratia & liberalitate mera imperans, libertatis umbram aliquam civibus concedere velit. Inibi regis prudentia & sapientia omne fert punctum, saltem

saltē majoris, quā civium & plebe-
 jorū cautiones de conservādo sta-
 tu publico, æstimatur. Unde tamē
 non sequitur, quod unum idem-
 que sit regnum patrimoniale cum
tyrannide, qua hostili animo e-
 jusmodi quid inferre molitur im-
 perans, quod Dei hominumque
 jura pervertit. Sūt multi, qui pro-
 pter viciniam nomine & odio ty-
 rannidis traducere non verentur
 despoticum imperium, quasi a
 legitima & recta imperandi ratio-
 ne illud quoque discrepet. Ve-
 rum non ita est. Modificatur
 omnis humana actio intentio-
 ne & modo agendi, adeout licet
 multæ sint aperta non raro flagi-
 tia & instrumenta tyrannidis:
 sunt tamen ita non raro aliæ
 comparatæ, ut optimis quo-
 que principibus, nedum patrimo-
 nialibus usu veniant, & ad bo-
 num dirigantur finem. Quamo-
 brem

bre[m] etiam sicut herilis domina-
tio, quæ privatim olim existit,
quamvis durior, minime tamen
viciosa habita fuit, intuitu consen-
sionis ultroneæ aut saltem justæ,
servi in illam servilem conditio-
nem: ita neque video, quo justo
titulo dominatio herilis publica
sive imperii, *tyrannica* dici possit,
quæ item legitimis & justis modis
a parte imperantium & parenti-
um constituitur atque procura-
tur.

§. VI.

Omnem a Deo potestatem esse
Apostolus Paulus fatetur (g).
Idem de regimine regni patrimo-
nialis dicendum existimamus. Est
illud etiã approbationis aut si ma-
gis constitutionis divinæ, quando
decenter & juste instituitur, pari-
terque salutem atque conservatio-
nem socialis & civilis ordinis in-
ten-

(g) Rom. XIII. 12. Tit. III. 1.

tendit. Hinc plenariam potestatem in terram Canaan Israelitis factam fuisse legimus, postquam ex decreto & intuitu juris eminentis Divini eandem occupavissent. Quale imperiū, auspicio Numinis vix credibile illis collatum fuisse, si a legum naturalium placitis plane institutio ejus abluderet. Fa-temur, naturæ lege, libertati & potestati hominum datum esse formam reipublicæ, quancunque ipsi viderint salutis suæ convenientissimam esse, eligere. Nihilo secius quum animis mortalium id simul injunctum sit, ut administratio imperii, modo rationali nec non socialitati, id est, securitati atque utilitati cujusvis gentis congruo instituatur, neque sua sponte solum nationes multæ duriorē illum modum imperii sibi sponte attraxerunt, verum ad bene beateque vivendum, aliquam multis

tis insigniter prodesse soleat, re-
 manet titulum regni patrimonial-
 lis philosophiæ civilis ambitu, ne-
 que eliminandum esse. Jus enim
 naturæ homini non aliter inest,
 quam lumen æqui & boni. sci-
 licet ut homines sequentes hu-
 jus dictamen, quod honestum,
 quodve utile bonumque est, sedulo
 amplectantur. Imprimis autem
 illud jure naturæ sancitum esse li-
 quet consecratumque, quod ad
 obtinendum finem vitæ civilis
 conducit. Ad quem finem vero
 quum regna patrimonialia pie
 & prudenter administrata peræque
 tendant: quis est, qui ea in jure &
 æquitate naturali fundata esse in-
 ficiabitur? Præsertim, cum ex
 solo naturæ dictamine plurimas
 gentes regiminis rationem hanc-
 ce ratam habuisse, sibi que spon-
 te accivisse constet, uti modo di-
 ximus & deinceps exemplis pro-
 batum ibimus.

§. VII.

Contra hæc, quæ, ad ductum politicorum magni nominis de regno patrimoniali ejusque moralitate a nobis dicta sunt, magno conatu multa regerit Thomafius & qui ex ejus schola prodierunt viri clarissimi alii quoq;. Imprimis vero Thomafius in scriptis suis moralibus passim, in totum negat existentiam regnorum patrimonialium. Tacitum enim consensum, quem ad constitutionem talis imperii sufficere non raro contendunt ceteri moralistæ, eundem nullo niti fundamento urget: suam constituens hypothesin illo imprimis fundamento, quod victi non servitutem, sed subjectionem subire præsumantur. Quibus superraddit, quod imperium & dominium sint distinctissima. Scilicet in potestatem & imperium adducto populo, non se

sequi simul aliquem potitum esse quoque dominio. (g) Renovat Clariss. Treverus pugnam eandem & contendit dispositionem illam plenariam in imperiis patrimonialibus, quam Pufendorfius ad modum testamenti privati, observandam statuminat, jure naturæ nullam esse, siquidem de validitate ejus in eodem neque præcipiatur quidquam, neque prohibeatur. Præsertim quum sanctiones illæ, quæ per testamentum principum fiunt, de republica & fato illorum superstitute populo, cessante penes illos volendi & arbitrandi facultate, vim & auctoritatem omnem penitus amittant. Præterea, unico Ægyptiorum cum Pharaone excepto pacto, vix aliud dari exemplum urget, quo evinci possit, citra expressum populi

(g) *Thomas. ad Hub. L. I. P. III, l. 3. n. 69.*

puli consensum, regna aliqua esse alienata. Et tandem, si quæ vel exempla darentur, ejus generis illa omnia esse contendit, in quibus vis adeo prævaluerit, ut populus eam repellere non ausus sit' (b). *Hottomannus* suum insuper mucronem in rem eandem acuit regnaque impugnat patrim: hoc ratiocinio: quod liberi homines in commercio nullo esse possint modo, nulla ratione (i).

§ VIII.

Verum quod ad *Thomasium*, quem in aditu contentionis notavimus, speciosa ea, quæ profert, magis esse dixerimus, quam solida. Urget vir illustris bello victos subjectionem, non servitutem acceptare. Ast quum in bello siue offensivo siue defensivo

B

utra-

(b) *Trederus* L. II. c. X. §. VI. c. IX. §. VII. (i) *apud Grot. G. B. & P. L. I. c. 3. §. 12.*

utraqve pars belligerantium aleæ Martis res, fortunas, deniqve vitam ipsi suam, idqve sponte exposuerunt, quis non videt ejusmodi facto quoqve utrumqve, certe injuste belligerantem tacite consensisse in conditionem vitæ, quamcunqve non spes voto præsumpta, sed volucris & volubilis fortuna dederit. Porro, quæ quæso! victorem ratio obligat, ut ad arbitrium victi, idqve sæpe suæ causæ atqve rei manifesto cum periculo, jura victoriæ temperet? Habet in manu vitam & omnia hostis sui, belliq; non *conditionibus* sed *victoria* finiti omne imperium sive summam potestatem, ut exercendam, ita in posterum constituendam & in republica propagandam eundem sibi, suo jure, vindicare posse, egregie observat Boeclerus. Si renuat victus imperio illius voluntatiqve obsequi, non vires & ner-

nervum omnem modo rei geren-
dæ ipsi accidere potest, sed &
vitam destruere, si frenum mor-
deat & contra fortunam, auda-
ciæ suæ, cum scelere, insistere
præsumat. Certe, si non aliun-
de quam ex eorum, qui in vi-
ctoria ceciderunt causa sua, nu-
tu atque beneplacito jura victo-
riæ æstimanda essent: si ab illis
leges acciperent victores, quæ
viverent, nunquam per victori-
am regna acquirerentur, sed ti-
tulus occupati imperii ex ambi-
tu disciplinæ civilis penitus & o-
mnino proscribendus esset. Ver-
bo rem expediam. Qui belli flam-
mā nequiter incenderunt, si vin-
cantur, in justam ultionem suæ
petulantiaë pariterque securitatem
in futurum alienæ innocentiæ,
merito in servitutem rediguntur,
si socialitatis in tuto collo-
candæ ratio non alia magis
idonea supersit. Neque enim im-

perii & dominii indoles diversa regni patrimonialis iusto titulo quidquam præjudicare potest, prout contendit idem Thomasius. Quamquam enim concesserim imperium & dominium non esse homogenea, quando in se considerantur, bene tamen potest dominium in exercitio ipso & usu, cum imperio ita esse conjunctum, ut promiscue, quatenus jus utriusque est disponendi aliquid, exerceri queat usurparique. Huic nostræ sententiæ, umbonis loco, præmittimus iudicium accuratissimi viri Joh. Fr. Buddei, qui: *Cum regnum inquit præter homines, quibus imperatur, territorium & bona huc spectantia adeoque & dominium connotet, fieri potest, ut populus consensuat in ejusmodi acquirendi & transferendi, modum, qui dominii translationi equipollet (k).* §. IX.

(k) in S. J. N. & G. præfat. p. 33.

§. IX.

VENIO nunc ad Treverum. Evincere conatur ille nisu omni, quod testamenta & regna patrimonialia tantum non omnia, quæ per conventiones ejusmodi transferuntur, frustra ad juris prudentiæ Naturalis disciplinam referantur, quum de tituli & instituti ejusmodi moralitate. L. Naturæ plane nil disponat. Verum ut rem in compendium mittamus, paucis ad istam instantiam respondebimus. Distinguendo scilicet inter *modum* seu *formam* & *substantiam* vel *facultatem* condendi testamenta. Formæ testatorum & solennitates non quidem a J. Nat. arcessendæ sunt. Quod vero substantiam ipsam & facultatem bona sua in eventum mortis in alium transcribendi attinget, quin sit eadem Juris. Naturalis, tanto minus dubitare con-

convenit, quanto dispositio ejusmodi non solum non repugnat æquitati naturali, ut quis possit de rebus suis disponere eo tempore, quo dominus est, & effectum conferre in tempus, quo dominus non est: sed & exemplis omnium prope gentium constat, hujusmodi translationes extitisse, sub quacunque conditione justa & licita obtinuisse, suæque validitate nunquam fuisse defraudatas. Hinc de Abrahamo in Scripturis legimus, quod si sine liberis decessisset, res suas Eleazaro relicturus fuisset (1). Bibliorum sacra pagina an non testamenti nomine venit? Certe non alio magis intuitu, quam quod Messiae & Salvatoris sanctissimi morte, Dei cum humano genere gratuitum foedus sanciri oportuerit. Sed quæ in sacris ægre

(1) Gen. XV. 2. 3.

locum habitura fuisset *NOTIO*, si
 nullum in æquitate & iustitia
 naturali fundamentum habuisset.
 Quocirca optime in hanc rem
 Buddeus concludit: *Omnia inquit*
Deus concessit hominibus, quæ ad singu-
lorum salutem, si singuli, aut universorum,
si universi spectentur. Neque hæc
 subsistio nosmet a tramite detor-
 qvet, quod arbitrandi & volen-
 di facultas vim suam exerere de-
 sinat, cum desinit quis esse ho-
 mo. Quippe efficiens & effectum
 sunt omnino separata entia: a-
 deo ut extincta causa efficiente,
 non statim opus sit aboleri ipsum
 effectum. Si defuncti dispositio
 circa res suas, ex hoc fundamen-
 to, invalida haberetur, quod
 cesset arbitrandi vis penes illum,
 tum neque donationes, quæ in
 scholis jurisconsultorum, quæ-
 sitor / som ste med warm hand
 audiunt, quicquam valerent. I-
 mo

mo non pacta, non conventiones & contractus, quos cum aliis vivus quicumque iniverit. Quum tamen natura & indoles dominii, si eandem rite examinerimus illa sit, ut non solum transferri rem ab uno in alium patiatur, sed prudentem translationem quoque requirat & exposcat. ceteroquin enim discordiis dolis & multis incommodis fraudulentorum hominum forent expositæ defunctorum facultates. Quod Noachus probe intellexit, universam terram tribus distribuens filiis. Neque impedit, quod porro moveri solet *præter exemplum Egyptiorum cum Pharaone nulum* alibi regni patrimonialis vestigium proflare: & si quod detur, illud ad vim principum esse referendum. Nam nihil frequentius in sacris (m) æque ac profanis in

(m) Gen. 48. Num. 27. Jos. 12.

in historiis occurrit, quam alienatas fuisse possessiones & integra regna. Sic per venditionem alienata legimus imperia, eoque referri potest Salomonis exemplū, qui viginti urbes Hiram Phœnicum regi transcripsit (n). Interdum quoque per adoptionem, id quod de Hylo Herculis filio constat. Successit namque ille Æpalio Locrorum regi per illum modum, (o) ut innumera alia silentio involvam. Quod autem ad vim principum, gratis certe, ex ista præsumptione, imp. patrimonialia impugnantur, quandoquidem iusta potest dari vis. Deinde qui bello subigi, quidni etiam vi impelli ad amplectendum imperium, subjugati possint? Inquam rem non inepte Conringius: *si inquit dominium aliquod privatum in mancipium & jure gentium*

(n) 1. Reg. IX. 10. (o) Grot. J. B. & P. L. II. c. VII. §. 12.

um, & divino naturalique permissum
 imo constitutum est; nihil etiam ab
 equo discedit, si integer populus aut
 magna aliqua multitudo serviat,
 cum primis si non serviat mancipii vi-
 litate: id quod per omnem terrarum
 orbem, ex quo bella coeperunt, us-
 que ad hac tempora, indubitati ac re-
 cepti juris semper visum est. (p) In-
 super ea est multarum gentium
 indoles ac natura, ut nescia sit
 alio regimine regi, quam plenario
 atque despotico. Testatur hoc
 idem in orbe imperante suo *Fun-
 cius de Muschovitis*; itemque *Gund-
 lingius*, quod apud principem de-
 spotismus & dogmatismus inibi ab-
 solute & minus invidiose usu
 veniat: idque non in civilium ne-
 gotiorum sanctione & procura-
 tione solum, sed & religionis
 capitibus; ita ut suo imperio, quæ
 in

(p) *Herm. Conringius de Civili
 prud. c. 2. p. 10.*

in ecclesia concionari S. Ordo
 debeat & dogmata docere, ipse
 solus præcipiat. Quo certe mo-
 do regiminis, aliud imperium
 magis absolutum grave & one-
 rosum vix cogitari potest; ut ut
 a Muscovitico distent non multo
 Asiatica imperia olim & hodie.
 præcipue vero Turcicum, si quæ
 de Turcico vera sint, quæ, cum
 aliis, vir idem ille celeberr. sub-
 jungit, quod in illo quoque soli-
 citè caveant principes, ne quæ
 religionis obtentu, sacra tyrannis,
 civilis potentiæ spoliis ornata in-
 cedat. Item, si e fundamentis
 evertere & alioversum transfer-
 re Constantinopoli penes se con-
 stitutum habeat imperator, ci-
 ves ad nutum monentis plane
 vires & manus suas promptas ha-
 beant atque paratas. Wen Sul-
 tan sagt: Constantinopel sollte un-
 gef. hiet und anders wohin ge-
 bracht

bracht werden / So müſte es geſchehen. Quod tandem ad Hottomannum, ſtatuit ille, quod *liberi homines non poſſint eſſe in commercio.* Aſt ſicut *alia eſt libertas dominica, alia regia, ita & alia eſt libertas perſonalis, alia civilis, alia ſingularum alia univerſorum* fatente Grotio (q). Quando igitur liberi homines dicuntur non poſſe venire in commercium, intelligendum illud de libertate perſonali, non vero civili & univerſorum. Nam ſinguli poſſunt eſſe liberi quoad actus ſuos proprios, quanquam univerſus populus, quatenus ſcilicet conſtituunt corpus politicum, non ſit liber. Quocirca quando rex abalienat regnum ſuum, ſingulis libertas perſonalis relinquitur ſub illo novo imperante, quam ſub priore domino

(q) Grot. in J. B. & P. L. c. I. III.
ſ. 12. v. 1.

mino possidebant. Quid? Non impedit illa personalis aut si maior subjectiva libertas, quo minus operæ, quam talis subditus præstare potest, pretii & æstimationis & domini capax sit.

§. X.

QUamvis ea sit imperiorum ratio, ut de præstantia unius generis aut formæ præ alia nihil certi aut perpetui statuere possimus. Habent enim quævis imperia sua *status* vitia, habent sua comoda: imo culpa, cum imperantium tum quoque parentium, sua incommoda. Quin habet *ILLÆ*, in cujus manibus sunt omnia, secretum suum quoque cum regnis & imperiis commercium. Interim quod respublicas attinet, quæ in patrimonio habentur: easdem non solum maiestate & gloria in ceteris eminere sed & robore & potentia nullis non pal-
mam

nam præripere, usus ipse rerum locuples testis est. Imperium Otomannicum, quemadmodum modo dictum fuit, omni fere tempore & etiamnum est plane absolutum atque despoticum (q). In illo vero imperio principes atque cives floruisse, illam civitatē longe lateque pomœria propagasse sua, cui ignotum est? Idem constat quoque de imperio Muschovitico hodierno. Est illud in totum patrimoniale: in quo alias prudentiæ regulas, alia consilia, alios regnandi modos, quorum interest, sequi solent, quam qui in civili regno vulgo adhibentur. Nempe in illo principes adeo non rectores atque cives, quod politicorum veterum ingeniosissimi est iudicium, quam dominationem atque servos perpetuo

(q) *Funckius in Hist. Pol. t. II. erot. XXXV.*

petuo cogitant. Ibi vero cui non nostrum plus satis exploratum est feliciter agere cives & felicitatē reipublicæ in illo perinde efflorescere ac in ceteris rerūpublicarū formis. Idem de ceteris Europæis absolutè mōarchicis fere dicendū. quorum multa licet *civilia* haberi velint, hoc est talia, quæ *precarium imperium & suspicionem dominationis paribus intervallis sejungant*, talia tamen sunt, si usum ipsum exercitiumque Majestatis, quale in ipsis obtinet, accurate inspexerimus, ut ab illis, quæ in patrimonio habentur, adeo non multum diffito, sed propinquo admodum loco conspiciantur.

Adumbravimus hic L. H. levi brachio regna patrimonialia. Si vel quodammodo, quum accuratione debita per nimis arctas horas fieri non potuit, Tibi satisfecerimus, habemus, de quo nobis

nobis impense gratulemur. Quod
supereſt, ad benigniſſimum Nu-
men me ſupplex converto, velit
imperio *SVEO - GOTHICO*, Patriæ
noſtræ dulciſſimæ, inter illos ſan-
guinolētos ludos, quos per Euro-
pam quaquaverſum Bellona ite-
rum aperire incipit, ocia *PACIS*
ſua perpetua eſſe! *PATREM* pa-
triæ Regem noſtrum clementiſſi-
mum una cum *REGINA AU-*
GUSTA quam diutiſſime ſoſpitē
& incolumē præſtare, ut ſub Illo-
rum felici regimine ſalus & liber-
tas patriæ, in omni pietate hone-
ſtateque effloreſcat!

S. D. G.

